

Mottó: Egyedül semmik vagyunk, közösen többet tehetünk.

A MÉK Táj- és Kertépítészeti Tagozatának 2021. novemberi Tisztújító Taggyűlése elé

Tisztelt Kamarai Tagtársunk!

A Táj- és Kertépítészeti Tagozat idén tisztújítást hirdetett.

A jelen dokumentumot aláírók – szakmai elhivatottságuk és mindannyiunk érdekében kifejtteni kívánt közös tenni akarásuk alapján – **összefogva, „csapatként” úgy gondolják, hogy a tájépítészeti szakma értékeit képviselő, megújult, a Tagozat életét újragondoló elnökségre van szükség.**

A „csapat” tagjai: Andaházy László akit a „csapat” tagjai tagozati elnöknek javasolnak –, valamint Grabner Balázs, Kovács Árpád, Sallay Ágnes és Szabó Gábor – akik elnökségi tagként kívánnak dolgozni.

Alábbiakban foglaljuk össze azokat a sarkalatos problémákat és előzetes megoldási javaslatainkat, melyekre a „csapat” – megválasztása esetén – a következő két évben fókuszálni kíván.

És, hogy miért két év időtartamot látunk célszerűnek?

Véleményünk, hogy ha két éven belül nem tudnánk érdemi, előremutató változást felmutatni, akkor a tagsággal közösen kell kiértékelni az elvégzett munkát. Így, megfelelő időben lenne kialakítható a szükséges változtatások, módosítások irányvonala.

Alapvető, hogy a tagsággal kölcsönös kommunikáción alapuló és kifejezetten aktív tagsági részvétellel működő, szakmai érdekképviseletre van szükség!

KOMMUNIKÁCIÓ

A Tagozat megalakulása óta lényegi probléma, hogy a tagok „nem tudják” mi történik a Magyar Építész Kamarában, ill. Tagozatunkon belül. Ezért sokan pusztán csak pénz befizető helynek vélik a MÉK-t, a Tagozatot.

A MÉK-án belül nem könnyű a Tagozat helyzete. Meghatározó a szakmai köztestület tagjainak számaránya. **Tagozatunk tagjai mindössze 4,79 %-át teszi ki a MÉK tagságának.**

A MÉK szakmai köztestület, szabályzatai demokratikus elveket követnek, a döntések szavazati többség alapján születnek. A jogszabályi lehetőségek miatt nincs lehetőség saját szakmai kamarát létrehozni, ezért a MÉK-án belül kell megtalálni boldogulásunkat.

Ennek alapja az MÉK-val való szoros együttműködés és a társ-tagozatokkal együttes, hatékony szakmai érdekképviselet.

Úgy véljük, hogy a jelenlegi közegben is lehetséges szakmai közösségünk számára kedvező változásokat elérni!

Szükség van a MÉK-többséggel aktívan kommunikáló vezetőségre.

Fontos elsősorban a terület- és településrendezési, valamint a műemlékvédelmi tagozattal való érdemi együttműködés.

A névjegyzéken kívül a MÉK jelenlegi weblapon szinte alig található érdemi tagozati információ, hír, esemény. A honlap rendszere inkább egy blogra emlékeztet, ahol a tevékenységek, mint egyfajta cikkek, hozzászólások léteznek. Így az egy helyen keresendő dokumentumok, a tagozati döntések nem láthatók át.

Szeretnénk, ha Tagozatunk tagjai tudnának, és akarnának is hozzászólni az új vezetőség munkájához, hiszen e nélkül nincs jól működő vezetőség.

A tagoknak érdemes tudni, hogy kik dolgoznak értük, milyen lehetőségük van segítséget kérni, vagy éppen hogyan segíthetik a vezetőségi munkát.

Mint vezetőség-aspiráns „csapat” folyamatos tájékoztatást kívánunk adni a munkáról, sikereiről és kudarcainkat is megosztanánk veletek. Fontos megteremteni a tájékozódás és a tájékoztatás érdemi lehetőségét a tagság számára.

Az elnökség és a tagság között új alapokon nyugvó, digitális kamarai kommunikációt kell létrehozni!

TERÜLETI KAMARAI KÉPVISELET

Az alábbi táblázat a MÉK területi kamaráinak adatait tartalmazza.

A táblázat létszám adatai alapján jól látható, hogy a tájépítésszek létszáma alul reprezentált. Jelenleg sem történik meg, de **nem is várható el, hogy mindössze néhány tájépítésznek szervezzen rendezvényt egy területi kamara.**

Területi Kamara	Tagozati létszám	Teljes létszám	%
Budapesti Építész Kamara	211	3159	6,68
Dél-Dunántúli Építész Kamara - Baranya	7	263	2,66
Bács-Kiskun Megyei Építész Kamara	6	253	2,37
Békés Megyei Építész Kamara	4	143	2,80
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Építész Kamara	8	225	3,56
Csongrád-Csanád Megyei Építész Kamara	7	234	2,99
Fejér Megyei Építésszek Kamarája	10	265	3,77
Győr-Moson-Sopron Megyei Építész Kamara	9	382	2,36
Hajdú-Bihar Megyei Építész Kamara	6	314	1,91
Heves Megyei Építész Kamara	5	139	3,60
Komárom-Esztergom Megyei Építész Kamara	11	192	5,73
Nógrád Megyei Építész Kamara	2	84	2,38
Pest Megyei Építész Kamara	51	960	5,31
Somogy Megyei Építész Kamara	5	225	2,22
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Építész Kamara	3	182	1,65
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Építésszek Kamarája	3	158	1,90
Dél-Dunántúli Építész Kamara - Tolna	1	108	0,93
Vas Megyei Építész Kamara	11	218	5,05
Magyar Építésszek Veszprém Megyei Kamarája	14	254	5,51
Zala Megyei Építész Kamara	7	196	3,57
	381	7954	4,79

Véleményünk szerint a területi kamarai szakmai érdekképviselet helye is a Tagozat lenne, ami sajnos MÉK-szinten súlytalan szervezet.

Németországban a területi (tartományi) kamarák vezetőségeiben a mi rendszerünkhöz hasonló szakmai tagozatok egy-egy képviselője foglal helyet, és még öt építész. Így az ottani tagozatoknak is van beleszólása a területi kamarai folyamatokba. Sajnos hazánkban jelenleg ez nincs így.

A MÉK szervezeti működési szabályzata szerint csak az lehet tagozati tag, aki valamely területi kamara tagja. Látható, hogy a tagdíj befizetések 80%-a a területi kamaráknál marad, amit az általános működés és rendezvények céljaira fordítják.

Úgy véljük, meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a területi kamarákhoz befolyt díjak döntő többsége a Tagozat központi céljaira fordídjék.

Ezzel összefüggésben célszerű azt is megvizsgálni, hogy a jelenlegi kamarai szabályozás keretei között **létrehozható-e országos hatáskörű Táj és Kertépítész Területi Kamara?**

Véleményünk, hogy ez a felvetés nem mond ellent a kamarai szabályzatnak, ugyanakkor a tájépítésszek számára ezáltal úgy nyílnának meg új szakmai érdekképviseleti és működési lehetőségek, hogy nem sérülne más MÉK-tag, vagy másik tagozat érdeke sem.

Mindez tágabb teret nyithat Tagozatunk számára, ugyanakkor nagyobb felelősséget és kötelezettségeket is jelenthet.

A TAGOZAT MŰKÖDÉSE

Tudomásunk szerint havonta ülésezett a leköszönő elnökség. Ezt az időbeliséget megfelelőnek tartjuk. **Intenzíven kívánunk venni a MÉK bizottsági munkáiban.**

A bizottsági munkához javaslatunk a következők.

– **Díjszámítási munkabizottság**

Orvosolni kell azt a problémát, hogy a jelenlegi díjszámítás 2003-ban készült. Az eltelt 18 évben sajnos **nem sikerült aktualizálni a tagozati díjszámítást, ami a tájépítészek számára piaci hátrányt okoz.** Talán az építészek sincsenek sokkal jobb helyzetben, de az általuk elfogadott szabályzat 2011-ben készült.

Célszerű lehet kiegészíteni az új díjszámítást, árajánlati mintával, létre lehet hozni online „díjszámítási felületet”. Megvizsgálandó, hogy a különféle tájépítészeti feladatokhoz (eltérő tartalom és lépték stb.) a díjszámításhoz ajánlasként csatoljuk-e a tervi tartalom meghatározását, mint ahogyan ezt a 2003-as díjszámítás tartalmazza; vagy ez inkább külön dokumentum legyen.

– **Minőségügyi munkabizottság**

Rendezni kell végre a tervek tartalmi követelményeit. Ez a megoldandó feladat szorosan kapcsolódik a díjszámításhoz. Az építészek külön határozatban fogadták el a részletes tervi leírásokat, amik a tervek minimum tartalmát szabják meg. Ezek a meghatározások azonban Tagozatunkra nem vonatkoznak.

Szükség van a tervi tartalom – tervtípusokhoz rendelt – kidolgozására. Megfontolható a mintatervek közreadása is. Mindez a megrendelők számára is egyértelmű iránymutatást ad amellet, hogy a megfelelő tervezői díj árszint elérését is segíti. A megrendelő és a tervező közös érdeke, hogy a szerződéses összeg fejében milyen tervi tartalmat, tevékenységet kell tagjainknak produkálni.

– **Jogosultsági szakértői testület**

A jogosultsági vizsga tematikáját és a kötelező szakismereti anyag tartalmát újra kell gondolni. Olyan releváns és követő szakmaismereti anyagot kell készíteni, ami tájépítész tagjaink fejlődését is szolgálja. Célunk megvizsgálni, hogy milyen módon lehetséges a szakmai képzést jobban és hatékonyabban kötni a tájépítész szakmakörökhöz. Ebben a mainál jelentősebb szakmai együttműködésre van szükség a Magyar Tájépítész Szövetséggel és szorosabb együttműködésre van szükség a Terület- és településrendezési Tagozattal.

– **Továbbképzési bizottság**

Ebben a bizottságban dől el, hogy mely képzés, előadás vagy szakmai programon való részvétel hány kredit pontot érdemel. Ezért a bizottsági munkában szeretnénk intenzíven részt venni. Célunk, hogy a programokat szervezőkkel együttműködve a tájépítészek számára szakmai értelemben minél több, érdemben alkalmasabb, többlet tudást adó rendezvények jöjjenek létre.

– **Szakmagyakorlási bizottság**

Célunk egy tájépítész szakmagyakorlási szabályzat létrehozása.

E bizottsági munkában aktívan kell szerepet vállalni annak érdekében, hogy a tájépítész szakmagyakorlási szabályzat a vonatkozó jogszabályi környezetben naprakész legyen, „jókarban tartása” lehetőleg ne szakadjon el az országos jogi feltételrendszerrel és a jól kitapintható szakmai fejlődés irányaitól sem. Mindez elősegítheti a szakmai jogosultságok tartalmi fejlesztését, ami az „elsorvasztás” ellen hat.

PÉNZÜGYI GAZDÁLKODÁS

Mindannyiunk régi vágya, hogy tagjaink számára láthatóvá váljék: mire fordítódik a befizetett tagdíj?!

A tájépítészek által évente befizetett tagdíj kerekítve 28,5 mFt.

A Tagozat ebből saját felhasználásra jelenleg mindössze 1 mFt-ot kap, ami a MÉK teljes költségvetésének kb. 3,5 %-a. Ez az összeg az elmúlt 20 év alatt kb. 20 %-kal csökkent...

Véleményünk szerint a visszakapott összeg nem elegendő a tagozati feladatokhoz, a célok megvalósításához, még csak létszámarányosnak sem tekinthető! Természetesen vannak olyan kamarai költségek, – mint pl. a Tagozatunk érdekeit is képviselő „ernyőszerű” országos kamarai működés biztosítása –, de **a jelenlegi tagozati költségkeret méltánytalan.**

A MÉK költségvetése nyilvános, de a területi kamarák költségvetései a honlapról nem érhetőek el. Az látszik, hogy a területi kamarákhoz befizetett díjak 20%-a kerül az országos kamarához, a fennmaradó 80 % azonban a területi kamaráknál marad. Azt gondoljuk, hogy a területi kamaráknál maradó 80 % tagozati érdekeinkkel ellentétes, túlzó részarány.

Célunk megteremteni a tagozati befizetések után a felhasználás feletti döntés jogát úgy, hogy az országos MÉK-érdekképviselő feladatainak finanszírozása, vagy más tagozat érdeke ne sérüljön.

OKTATÁS ÉS TOVÁBBKÉPZÉS

Továbbra is folytatnánk az együttműködést a MATE Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézettel. Véleményezni kívánjuk az Intézmény képzéseire, a szakmai fejlesztésekre vonatkozó terveket.

A korábbi évtizedekben a Tagozat elnöksége kiemelten fontosnak tartotta a fiatalok munkájának megismerését és megismertetését, a legjobbak elismerését. Ezért a MÉK diplomadíj pályázatok sorában a Tagozat minden évben meghirdette saját tagozati pályázatát és elbírálta a beérkezett pályamunkákat. Ezt a remek kezdeményezést folytatni kívánjuk.

Szeretnénk, ha olyan tematikus workshop-ok, konferenciák és megbeszélések jöhetnének létre, ahol egy-egy téma a közös gondolkodás által jobban kifejtethetővé válna a tájépítész szakmakörök és a hozzájuk kapcsolódó egyéb szakterületek együttes részvétele által. Fontos lenne a hozzánk szorosan kapcsolódó társszakmák véleményének megismerése. Vágyunk, hogy az ilyen szakmai rendezvények kreditet érő továbbképzést jelentenének a részt vevők számára.

Néhány továbbképzési ötletünket alábbiakban vázoljuk. A felsorolás igen tág szakmai merítés a teljesség igénye nélkül. Azokat a témákat vetjük fel, melyekkel kapcsolatban a tapasztalt szakmagyakorló leginkább érezheti az egyetemi képzés utáni új szakmai kihívásokat, a diploma megszerzése után gyorsan megváltozott szakmai környezetet, vagy más hiánypótló tudás igényét.

A fák elhelyezése közterületen:

- Az ültetés lehetséges metódusai, ára.
- A közművek helyzete és a fa viszonya (közműszolgáltatói szakmai kapcsolódások).
- A fenntartás megoldásai. (pl. Főkert Zrt., fővárosi kerületek, a vidéki helyzet...).
- A létező (hatályos) és a nem létező (hiányzó, de kívánatos) jogszabályi környezet.
- Szabványok készítésének lehetőségei.
- Kezelők üzemeltetők vs. tervezők.
- Fapótlás kérdései.
- Szűk utcák fapótló megoldásai.
- Tulajdonosi vélemények (pl. Főváros, fővárosi kerületek, a vidéki helyzet...)

Fakivágás, fapótlás:

- Favédelmi, terv – ki csinálja, milyen legyen? Eltérő jogszabályi értelmezés és hatósági joggyakorlat (pl. a fővárosban, a kerületekben).
- Fapótlás számítása.
- Megfelelő-e a 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet a fás szárú növények védelméről?
- Kerületi és települési zöldfelületi-természetvédelmi rendeletek. Mi van bennük, „jó”-e?
- Favizsgálók?
- Modern technológiák a fák megítélésében.
- Fenntartási kérdések – jó-e a ma köztereken látható gondozás?

Játszótéri és fitness trendek:

- Milyen a jó játszótér?
- Milyen fenntartási gondok jelentkeznek?
- A használói vélemények megismerése.
- A kihelyezett sporteszközök élettartama.
- Kik használják az elkészült kültéri sport elemeket?
- Milyen a jó futópálya?
- Sport burkolatok kialakítása.
- Gumiburkolatok, mit lehet vele elérni?

Kék-zöld infrastruktúra:

- Mi az a vízvisszatartás?
- A várható csapadék mennyisége, éves eloszlása, számítható-e és hogyan?
- Hol kezdjük egy ilyen tervezést?
- Megtérülés.
- Milyen fenntartási megoldások léteznek?
- Hazánkban, a fővárosban milyen vízvisszatartó elemeket fogadtak már el ? (pl. FCSM Zrt.).
- Összefüggések a csapadékvíz elvezető közmű létesítményekkel.
- A téli és a nyári félév eltérő kezelése.
- Javítható-e így a fák életminősége?

Zöldtetők:

- Milyen a jó zöldtető?
- Előírások, jogszabályok, műszaki irányelvek.
- Burkolati rétegrendek.
- Tetőtéri közegek, kell-e, milyen legyen?
- Vízelvezetés a tetőn.
- Milyen növényeket tervezzünk a tetőkertbe?
- A szél elleni védelem eszközei.

Burkolatok:

- Milyen legyen a burkolat?
- Előírások, jogszabályok, műszaki irányelvek.
- Burkolati rétegrendek.
- Természetes vs. beton.
- Trendek, formák, színek.
- Építési problémák, kivitelezési nehézségek.
- A különféle burkolatok ökológiai hatásai, eltérő módon felmelegedő felületek.

Fenntarthatóság

- vízgazdálkodás (lásd kék-zöld infrastruktúra)
- növényalkalmazás, pl. klímadaptív zöldfelületek, biodiverz gyepek
- anyaghasználat (újrahasznosított anyagok, vízáteresztő burkolat)
- termékek

Társadalmasítás

- formái (pl. részvételi tervezés)
- módszertana, példák

Tereprendezés, támfalak, rézsúállékonyság, földművek

- BIM összefüggések.
- Műszaki megoldások.
- Geotechnikai rendszerek.

A településrendezési tervezés zöldfelületi kérdései

- Zöldfelületi hálózatok kialakítása.
- A települési zöldfelületek növelés lehetőségei.
- Zöldfelület tervezési és fenntartási összefüggései.

Költségvetések készítése

- Költségvetés készítő szoftverek alkalmazása.
- A műszaki és tervi tartalom költségvetési
- Milyen egy jó költségkiírás?
- Tervezői költségbecslés.

KÖZBESZERZÉS, TERVPÁLYÁZAT

Többen megtapasztaltuk már, hogy a jelenlegi közbeszerzési rendszer kevésbé elkötelezett a beszerzendő terv minősége iránt, nem tud mit kezdeni azzal, hogy a „jó” terv, a „legjobb” terv legyen kiválasztható az eljárás során. Ez a MÉK tagságának egészét érintő probléma.

A közbeszerzési rendszer, az országos jogszabályok megváltoztatására a MÉK és a MMK is több próbálkozást tett már az elmúlt három évtizedben. Tagozati pozícióból, saját erőforrásaink által nem remélhetünk ezt illetően forradalmi hatású, kedvező változást.

Ugyanakkor a MÉK fórumain jelezni kívánjuk ezt a problémakört. Úgy érezzük, hogy fel kell lépünk a reálisan vállalható tervezési díj alatti, jelentősen alulárázott – vagyis a MÉK-díjszabást negligáló – ajánlattevőkkel szemben. Ez sok szempontból nehéz feladat, amiben a Tagozat „fegyvere” egyedül az etikai felelősségre vonás lehetősége.

Véleményünk szerint a puszta árverseny ellen a tervpályázat a legjobb megoldás. Sajnos a tervpályázat az elmúlt években szinte teljesen kikopott a hazai gyakorlatból. **Jó lenne rávenni a piaci szereplőket, önkormányzatokat, a kiírókat, hogy tervpályázatokat írjanak ki és ne puszta árversennyé silányuló közbeszerzéseket indítsanak.** Ennek elérése MÉK-szintű feladat, amihez hatékony segítséget kívánunk adni.

Fontos érdekünk, hogy azokban az esetekben amikor érdemi tájépítészeti kérdéseket is meg kell oldani, akkor a feladat súlyának megfelelően, szavazati joggal rendelkező tájépítész is legyen a bíráló bizottság tagja. Ennek elérése hatékony tagozati érdekérvényesítést igényel, esetenként a zsűrort delegáló MÉK-val szemben. Feltámasztható lenne az évtizedekkel ezelőtti gyakorlat, amikor a pályázati döntést követően a zsűritag nem csak tapasztalatait adta át az öt jelölőknek, hanem elvégzett munkája alapján a szakmai közösség (ez esetben Tagozatunk kijelölt képviselője) etikai értelemben vizsgálta felül a bíráló tevékenységét. Mindez időigényesnek és bonyolultnak hathat, de véleményünk szerint megszervezhető, megvalósítható.

MŰKÖDÉSÜNK JOGSZABÁLYI HÁTTERE

Szeretnénk hatékonyabban részt venni a minket érintő új jogszabályok kamarai véleményezésében.

A sajátos hazai jogszabály-véleményezési joggyakorlat miatt – ti. a szakmai kamarák a véleményezés ún. „második körében” juthatnak csak szóhoz – mindig kevés idő állt rendelkezésre. A MÉK vezetőivel kell együtt dolgoznunk azon, hogy ez a helyzet végre

megváltozzon. Láthatók néhány, szakmaköreinket is érintő jogszabály tartalmi hiányosságai, az alkalmazásával kapcsolatos lényeges problémák, a gyakori jogszabály változások, amiket igen nehéz követni.

Ideális lenne, ha a jogszabályalkotási folyamatban a tagság jól körülírható részének véleményét előzetesen ki lehetne kérni.

Határozottan kívánunk fellépni annak érdekében, hogy végre legyen jogszabályi felhatalmazás és kamarai jogosítás a tájépítész műszaki ellenőr státuszra.

SZABVÁNYOK

Jó lenne a szakmaköreinket illetően több szabványt, műszaki irányelvet kidolgozni. Mindez segítené a tagok munkáját, ugyanakkor útmutatást adhatna a beruházóknak, kivitelezőknek is.

EGYÜTTMŰKÖDÉS

A leköszönő elnökség jó kapcsolatot épített ki a társszakmák szervezeteivel így továbbra is szoros együttműködést tervezünk a következőkkel:

- MTSZ Magyar Tájépítészek szövetsége
- MATE Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet
- MÉK Magyar Építész kamara, Terület- és Településrendezési Tagozat, Műemlékvédelmi Tagozat
- MAKEOSZ Magyar Kertépítők Országos Szövetsége
- MMA Magyar Művészeti Akadémia
- MÉSZ Magyar Építőművészek Szövetsége
- MÖFÖSZ Magyar Önkormányzati Főkertész Szövetség
- ZÉOSZ Zöldtető- és Zöldfal Építők Országos Szövetsége
- Green City tanács
- ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság, Történeti Kertek Szakbizottság, Örökzöld klub

A korábbi elnökség munkáját ezúton is köszönjük!

A jelen dokumentum jelentős tartalmú és terjedelmű feladatokat foglal magában. Véleményünk szerint ezek a legfontosabb problémakörök és feladatok, amik megoldásában ill. végrehajtásában dolgozni kívánunk. Egyfajta program-vázlat. A leírtakat sorolni és pontosítani szükséges. Természetesen nem gondoljuk, hogy a felsoroltakat két év alatt képesek lennének megoldani, elvégezni! A tagozati célok érdekében elhivatottan kívánunk munkát végezni.

Egyetértéseket és bizalmatokat remélve kérjük szavazataitokat egységesen ránk, annak érdekében, hogy szándékaink és vállalásunk alapján a tagozati munka megújulhasson.

Budapest, 2021. november 2.

Andaházy László   Grabner Balázs   Kovács Árpád   Sallay Ágnes   Szabó Gábor